

Medische cannabis als pijnmedicijn: een overzicht van stand van zaken van wetenschappelijk onderzoek

Auteur: DVN werkgroep

In de zoektocht naar middelen die verlichtend werken bij zenuwpijn zonder dat er teveel vervelende bijwerkingen optreden, wordt medicinale cannabis ook regelmatig als optie genoemd door DVN-patiënten.

Sommige van hen gebruiken dit op eigen initiatief en komen aan de producten via een netwerk of eigen kweek. Een beperkt aantal mensen krijgt de medicinale cannabis met medewerking van hun (huis)arts via de legale weg. Een recept gaat dan naar een speciale apotheek die cannabis mag verwerken en bereiden voor medicinale doeleinden en voor wetenschappelijk onderzoek.

Een nadeel van deze optie, is dat medische cannabisproducten niet (meer) worden vergoed; er zit dan een behoorlijk kostenplaatje aan. Het Zorginstituut Nederland gaf een aantal jaar geleden namelijk aan dat er te weinig wetenschappelijk bewijs zou zijn voor de werkzaamheid van cannabisproducten om vergoeding vanuit de zorgverzekering te verantwoorden. Het gebrek aan solide wetenschappelijk onderzoek/bewijs is ook een de reden dat de optie van het gebruik van cannabis als pijnverlichter niet in de NHG-standaard is opgenomen. Ook het expertisecentrum DVN van het MUMC+ kan er om die reden geen uitspraken over doen.

Meer aandacht voor onderzoek

Het probleem bij de beoordeling van het Zorginstituut was niet alleen dat er betrekkelijk weinig wetenschappelijk onderzoek werd gedaan. Ook werden de studies die er lagen als onvoldoende overtuigend beschouwd. Nu, een aantal jaar later, lijkt er een wat andere wind te waaien en is er meer interesse voor (medisch)-wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van

medicinale cannabis op bijvoorbeeld pijn. Wat daar mogelijk aan bijgedragen heeft is een resolutie die op 13 februari 2019 door het [Europees Parlement](#) werd aangenomen over het gebruik van cannabis voor medische doeleinden. In die resolutie stond onder meer: “onderzoek en innovatie op het gebied van medische cannabis moeten worden gestimuleerd en naar behoren gefinancierd”. Ook werd in de resolutie opgenomen dat “Effectieve geneesmiddelen op basis van cannabis door ziektekostenverzekeringen moeten worden vergoed”. Er werd ook aandacht geschonken aan een wettelijk onderscheid tussen het gebruik van cannabis voor medisch gebruik en gebruik voor andere (recreatieve) doeleinden.

Actuele onderzoeken

In januari 2023 is het Trimbos Instituut een grootschalig onderzoek gestart naar het gebruik van medicinale cannabis buiten de zorg: [Het Medusa-onderzoek](#). Het instituut schat dat in Nederland zo'n 130.000 mensen medicinale cannabis gebruiken waarvan slechts zo'n 7000 op doktersrecept. Dit is geen medisch-wetenschappelijk onderzoek, maar een onderzoek dat als doel heeft de behoeften en wensen van patiënten in kaart te brengen. Dit kan helpen om te begrijpen hoe de toegang tot medicinale cannabis en het aanbod daarvan verbeterd kan worden.

Ook [bijwerkingencentrum Lareb](#) heeft van maart 2021 tot maart 2022 een studie uitgevoerd naar de bijwerkingen die mensen melden bij het gebruik van medicinale cannabis. Van de patiënten die het gebruiken, ervaart één op de vijf één of meerdere bijwerkingen, maar ze ervaren volgens Lareb die bijwerkingen als mild en de bijwerkingen veroorzaken over het algemeen geen hinder. Omdat het om een relatief grote groep gaat die al langere tijd de producten gebruiken, stelt Lareb dat de positieve ervaringen op dit vlak artsen kunnen helpen patiënten beter te informeren.

Een zeer interessante ontwikkeling op medisch-wetenschappelijk vlak, is het feit dat begin van dit jaar er een [cannabisonderzoekscentrum is opgericht door Bedrocan](#), een van de producenten van medicinale cannabisproducten. De producten worden bereid in opdracht van de Nederlandse overheid en in het centrum wordt klinisch onderzoek gedaan. Bedrocan heeft aangekondigd in de toekomst een specifieke medische indicatie onder de loep te nemen, zoals chronische neuropathische pijn.

Hoofdonderzoeker Matthijs Bossong zegt hierover: 'Door mijn jarenlange ervaring als onderzoeker ben ik er van overtuigd dat medicinale cannabis kan helpen bij bepaalde aandoeningen, waaronder chronische pijn. Het probleem met klinisch onderzoek met cannabis is echter dat er grote verschillen bestaan tussen de onderzoeken omdat de producten kunnen variëren in samenstelling en toedieningswijze. Door met gestandaardiseerde producten te werken kunnen de uitkomsten van het onderzoek beter geïnterpreteerd worden.'

Ten slotte loopt er op dit moment ook al een [interessant onderzoek op het gebied van medicinale cannabis en pijn](#). Het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC) onderzoekt samen met het Centre for Human Drug Research (CHDR) of medicinale cannabisolie kan helpen bij het behandelen van neuropathische pijn. Het onderzoek omvat 200 pijnpatiënten die olie toegediend krijgen. De verwachtingen van het onderzoek zijn hooggespannen. Onderzoeksleider Monique van Velzen: 'We verwachten dat de uitkomst impact kan hebben op behandeladviezen bij patiënten met chronische pijn. Wij denken dat we kunnen voorspellen welke patiënten mogelijk baat hebben bij THC-olie voor hun pijnklachten.' Overigens: ook met een diagnose DVN is het mogelijk om mee te doen met dit onderzoek. Op moment van schrijven was het nog mogelijk om je aan te melden via de [website van het CHDR](#).

Bronnen: www.europarl.europa.eu (website Onderwerpen Europees parlement), www.trimbos.nl, www.imc-nederland.nl